

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत कार्यक्रमांसाठी सामाजिक विशेष घटकाकरीता (SCSP) सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षामधील केंद्र हिश्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०G५९२ अंतर्गत रु.९१६६.०० लक्ष व राज्य हिश्यापोटी लेखाशिर्ष २२१०G६०९ अंतर्गत रु. ६११०.६७ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बियुडी-१३२३/प्र.क्र.२७२/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१.
दिनांक : १७ जुलै, २०२३.

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३.
- २) शासन निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.बियुडी-१३२३/प्र.क्र.२७०/आरोग्य-७ , दिनांक १९/०६/२०२३ व शुध्दीपत्रक दिनांक २३/०६/२०२३.
- ३) संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान यांचे क्र.राआसोम/एफएमजी/कें.रा. हि./२४२३२-२३८/२०२३-२४, दिनांक २५.०५.२०२३. रोजीचे पत्र.
- ४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.बीजीटी-२०२३/प्र.क्र.६१/ अर्थसंकल्प (विधयो), दिनांक ११.०७.२०२३.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडण्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासाह, सर्व प्रकारच्या गरजूंना आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले. सन २०१४-१५ मध्ये केंद्र शासनाने आरोग्य विषयक सर्व केंद्र पुरस्कृत योजना एकत्रित करून त्यास "राष्ट्रीय आरोग्य अभियान" असे नाव दिले. या राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत आता राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान व राष्ट्रीय रोग नियंत्रण कार्यक्रम या केंद्र पुरस्कृत योजनांचा समावेश केला आहे. राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानाकरीता सामाजिक घटकासाठी (SCSP) निधी सन २०२३-२४ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीत तरतुदीतून केंद्र व राज्य हिस्सा राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करून देण्याची

बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. प्रस्तुत प्रकरणी आता पर्यंत वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानाचा तपशील पुढील प्रमाणे आहे. :-

(रुपये लाखात)

शासन निर्णय क्रमांक व दिनांक	केंद्र हिस्सा			राज्य हिस्सा		
	सन २०२३-२४ ची मुळ तरतुद	सन २०२३-२४ मधील प्रत्यक्ष खर्च	शिल्लक तरतुद	सन २०२३-२४ ची मुळ तरतुद	सन २०२३-४ मधील प्रत्यक्ष खर्च	शिल्लक तरतुद
बियुडी-१३२३/प्र.क्र. २७०/आरोग्य-७ दि. १९/०६/२०२३	२१७८७.६८	०.००	२१७८७.६८	१६६१५.८०	१०९७.०७	१५५१८.७३

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वाचा मधील क्र. ३ येथील पत्रान्वये संचालक, वित्त व लेखा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी सन २०२३-२४ मधील तरतुदीतून केंद्र हिश्यापोटी २२१०८५९२ या लेखाशिर्षाखाली रु.९१६६.०० लक्ष व राज्य हिश्यापोटी २२१०८६०९ या लेखाशिर्षाखाली रु.६११५.९५ लक्ष एवढा निधी वितरणाचा प्रस्ताव सादर केला होता. त्यास अनुसरून उपरोक्त वाचा अ.क्र. ४ येथील शासन निर्णयान्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने सन २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून केंद्र हिश्याचे लेखाशिर्ष २२१०८५९२ यामधून, ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर) खाली रु. ८४७५.०० लक्ष तसेच ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरता अनुदान या उद्दिष्टामध्ये रु.६९१.०० लक्ष याप्रमाणे एकूण रु.९१६६.०० लक्ष व राज्य हिश्याचे लेखाशिर्ष २२१०८६०९ यामधून, ३१-सहाय्यक अनुदाने (वेतनेत्तर) खाली रु.५६५०.०० लक्ष ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान या उद्दिष्टामध्ये रु.४६०.६७ लक्ष असा एकूण रु.६११०.६७ लक्ष इतका निधी सार्वजनिक आरोग्य विभागास अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) उपलब्ध करून देण्यास मंजूरी दिली आहे. त्यानुषंगाने २२१०८५९२ या लेखाशिर्षाखाली रु.९१६६.०० लक्ष व २२१०८६०९ या लेखाशिर्षाखाली रु.६११०.६७ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधी वितरणाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे:-

(रु. लाखात)			
अ.क्र.	तपशील	मुळ अर्थसंकल्पीय तरतुद	मागणी रक्कम (केंद्र ६०% व राज्य ४०% हिस्सा)
१	एन-३, २२१० - वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६, सार्वजनिक आरोग्य, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना, (०१) (०५) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान (केंद्र हिस्सा ६० %) (कार्यक्रम) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१०G५९२)	१९३९१.०४	८४७५.००
	३५, भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान	२३९६.६४	६९१.००
	एकूण	२१७८७.६८	९१६६.००
२	एन-३, २२१० - वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६, सार्वजनिक आरोग्य, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना, (०१) (०६) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान (राज्य हिस्सा ४० %) (कार्यक्रम) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१०G६०९)	१४७८८.०६	५६५०.००
	३५, भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान	१८२७.७४	४६०.६७
	एकूण	१६६१५.८०	६११०.६७

२. सदरचा खर्च वर तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे संबंधित लेखाशीर्षाखालील सन २०२३-२४ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची दाखविण्यात यावा.

३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त,

आरोग्य सेवा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटी, मुंबई यांच्याकडे सुपुर्द करावी. यासाठी सहसंचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

४. वित्त विभागाच्या दिनांक १२.०४.२०२३ च्या शासन परिपत्रकासोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे.

महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक मुंविनि-२०२२/प्र.क्र.२७/२०२२/ विनियम, दिनांक १२.०१.२०२३ मधील नमूद अटी व शर्तीच्या अधिन राहून निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

५. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत.

६. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे.

७. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन झाल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहेत.

८. सदर अनुदान सशर्त असून यापुर्वी वितरीत केलेल्या अनुदानाचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

९. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

१०. सदर शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १०८/ २०२३ दिनांक ०८/०६/२०२३ व वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.६१२/व्यय १४ दिनांक २३/०६/२०२३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०६२७२०१२४७३६१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेंद्र वि. कुडले)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे .
६. सहाय्यक संचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे
७. प्रशासकीय अधिकारी (आहरण व संवितरण अधिकारी), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
९. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१०. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग(अर्थसंकल्प/विधयो), मंत्रालय, मुंबई.
११. वित्त विभाग (व्यय-१४/ अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
- १२.कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .
१३. निवडनस्ती (आरोग्य-७) .